

Sproģu gravas

Publicēts: 17.11.2020.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [dabas parkā Daugavas loki, aizsargājamo ainavu apvidū un Natura 2000 teritorijā Augšdaugava](#).

Kods: LV0440830

Administratīvais iedalījums: Krāslavas novads, Kaplavas pagasts

Ministru Kabineta noteikumi:

[Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Pārvalde:

sākot ar 2011.gada 1.februāri, aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošas tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Latgales reģionālā administrācija](#).

Vispārējs raksturojums

Teritorija ir izvietojusies Augšdaugavas pazeminājumā, Daugavas senlejā, upes kreisajā krastā.

Dabas piemineklis ir ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks veidojums, kur nelielā teritorijā Daugavas senielejā vienviet koncentrētas dažādu mūsdienu eksogēno ģeoloģisko procesu izpausmes un šo procesu veidotās reljefa formas. Augšdaugavas avotu pētījumu

programmas realizācijas gaitā tika konstatēts, ka Daugavas senielejas kreisā pamatkrasta nogāzē apmēram 3,4 km lejpus Krāslavas, atrodas avotcirku un gravu izvietojuma blīvuma, nogāžu ģeoloģisko procesu un to darbības seku daudzveidības ziņā unikāla teritorija. Te, Skerškānu loka virsotnē apmēram 1,5 km garā posmā starp Oleņu mājām un Aizvējiņu pilskalnu, 34 – 38 m augstajā upes kreisā pamatkrasta nogāzē izveidojušās vairāk nekā 30 erozijas un nogāžu procesu reljefa formas.

Apsēkojumā ir uzskaitītas 28 avotcirku gravas - īsas, nesazarotas nogāžu gravas, kuru augšteces daļā vērojami noslīdeņi un avotcirki, un 6 graveida ielejas. Avotcirku gravas ir īsas, nogāžu procesu un erozijas veidotas formas, kuras izveidojušās upju senieleju stāvājās nogāzēs. Terminu “avotcirku grava” pirmo reizi publikācijā lieto V. Venska. Latvijas terminoloģijā jēdziens „avotcirku grava”, būtu lietojams apzīmējot reljefa veidojumus, kuru izcelsmi noteikusi sufozijas, fluviālās erozijas un nogāžu procesu mijiedarbība.

Avotcirku gravu attīstības galvenais priekšnoteikums Skerškānu loka virsotnē ir nogāžu ģeoloģiskā uzbūve, kur uz smilšmāla morēnas (*gQ3*) un to pārsedzošo glaciofluviālo (*fQ3*) nogulumu kontakta veidojas atsevišķi lejuaplūsmas avoti vai, biežāk - avotu grupas. Gravas ir īsas (15 līdz 90 m), ar ievērojamu gultnes garenprofila kritumu (>15°) un nogāžu slīpumu. Gravu ūdensguves baseini ir mazi - no 0,29 ha līdz 1,22 ha.

Dabas pieminekļa teritorijā gan no pamatkrasta, gan no I virspalu terases līmeņa paveras ainaviski skati uz Skerškānu loku.

Iepretim dabas pieminekļa teritorijai Daugavā atrodas izteiksmīga akumulatīvu veidojumu – vidussēru grupa, Dvorišes sēklis.

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājami biotopi - upju straujtecēs un dabiski upju posmi (3260), nogāžu un gravu meži (9180*), minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji (7160), palieņu zālāji (6450), kā arī virkne aizsargājamo zālaugu sugu.

[Detalizēts apraksts](#)

[Robežshēma: ortorfoto pamatne](#)

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS:

citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas datu pārvaldības sistēmā [OZOLS](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/sprogu-gravas>